

Overweging bij Marcus 1, 21-28 en Deuteronomium 18, 15-20

Stel dat u wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een experiment. Een sociaal experiment waarbij de tekst uit Marcus 1, die u zojuist hoorde, wordt nagebootst. Aangepast aan de context van de huidige kerk en maatschappij wordt de situatie die Marcus schetst opnieuw uitgevoerd, vanuit de vraag hoe mensen anno 2021 op dit verhaal reageren. Er zijn maar een paar mensen die weten dat het om een experiment gaat, en één daarvan bent u.

Nadat u de uitnodiging hebt geaccepteerd, wordt u de vraag gesteld: en welke rol wilt u graag op zich nemen? Met welk personage uit dit verhaal wilt u zich een poosje identificeren? Zien hoe de mensen, die niet weten dat het om een experiment gaat, op u reageren? U kunt kiezen uit de volgende rollen: leerling van Jezus, Jezus zelf, één van de mensen in de synagoge, en de man met de onreine geest.

Ik durf er wel wat om te verwedden dat de meesten van ons zouden kiezen voor de rol van leerling of de rol van aanwezige in de synagoge. Iemand die dichtbij Jezus staat, die onder de indruk is van zijn woorden, "een nieuwe leer met gezag!" Een enkele waaghals zou wel een poosje Jezus willen zijn. Misschien komt u wel beter tot uw recht als u wat vaker met autoriteit zou spreken.

Maar wie zou vrijwillig de rol van de man met de onreine geest op zich nemen? De man die schreeuwt en schokt en de mensen om hem heen een gevoel van plaatsvervangende schaamte geeft. Het herinnert aan de zwerver in de stad die tegen de mensen staat te schreeuwen en waar we liever met een grote boog omheen lopen zodat hij niet tegen ons begint te roepen.

Het gevaar van dit verhaal, lieve mensen, is dat we geneigd zijn het te lezen alsof er dit soort rollen zijn. Alsof de leerling de leerling is, de toehoorder de toehoorder en de gek de gek. Dan horen we dit verhaal en leggen het weer naast ons neer. Want het gaat niet over ons. Hooguit vragen we ons nog even af hoe het geweest moet zijn, in die tijd, om naar Jezus te luisteren. En hoe zou hij dat toch hebben gedaan, met die onreine geest? Maar het raakt ons niet echt. Het is gewoon een aardig verhaal over een soort wonder van Jezus, en we gaan weer over tot de orde van de dag.

En dat is nou juist níet de bedoeling. Dat was nou juist níet Jezus' bedoeling. Dat we weer overgaan tot de orde van de dag. Of tenminste, niet zonder ons in de tussentijd eens flink achter de oren te hebben gekrabd over de manier waarop we tot nu toe omgingen met die "orde

van de dag". Zonder met nieuwe ogen te zijn gaan zien. Zonder ons te hebben bekeerd.

Kijkt u nog eens goed naar de personages in dit verhaal en u zult tot de conclusie komen dat u ze allemaal bent. Soms bent u de leerling die zich verbonden weet met Jezus en de boodschap die hij brengt. Soms bent u de aanwezige in de synagoge, wanneer een bijbel tekst die u al 100 keer eerder hebt gehoord ineens op een nieuwe manier bij u binnen komt, u het gevoel geeft van nieuwe moed, troost, en inzicht. Soms bent u Jezus, wanneer u ervoor zorgt dat er vanuit de leer die Hij uitdroeg voor anderen gezorgd wordt, zodat iemand niet verdwijnt in marge van de betekenisloosheid.

En soms, jawel, soms zijn we de man met de onreine geest. Soms zijn we de man of de vrouw die uitroept: wat heb ik eigenlijk met jou te maken, Jezus van Nazareth? Laat me met rust. Vraag geen dingen van me die ik niet kan. Waar ik geen zin in heb. Die betekenen dat ik mijn comfort, of mijn ego, of de prettige status-quo van mijn leven op moet geven. Vraag me niet om een ander te worden dan ik ben. Ben je gekomen om me in het verderf te storten?

Jezus' boodschap is er niet een van gezellige theebransjes. Hij zegt niet wat we graag willen horen zodat we veilig kunnen blijven zitten waar we zitten. Hij nodigt ons uit, hij daagt ons uit, om andere keuzes te maken. Keuzes die gericht zijn op het realiseren van het Koninkrijk Gods, maar die vaak indruisen tegen wat de maatschappij normaal vindt, of wat onze vrienden van ons verwachten. En dat is niet gemakkelijk. Zoals we in de eerste lezing hoorden: "Wij kunnen dit stemgeluid van de Heer en de aanblik van dit enorme vuur niet langer verdragen." Wat te doen? Wij kunnen onze eigen binnenkamer betreden, we kunnen aan God voorleggen wat ons weerhoudt, we kunnen ontdekken wat onze verborgen angsten zijn. In de hoop en het vertrouwen dat Hij die angsten dan zal antwoorden "Zwijg stil en ga uit hem weg."

Liesbeth Jansen